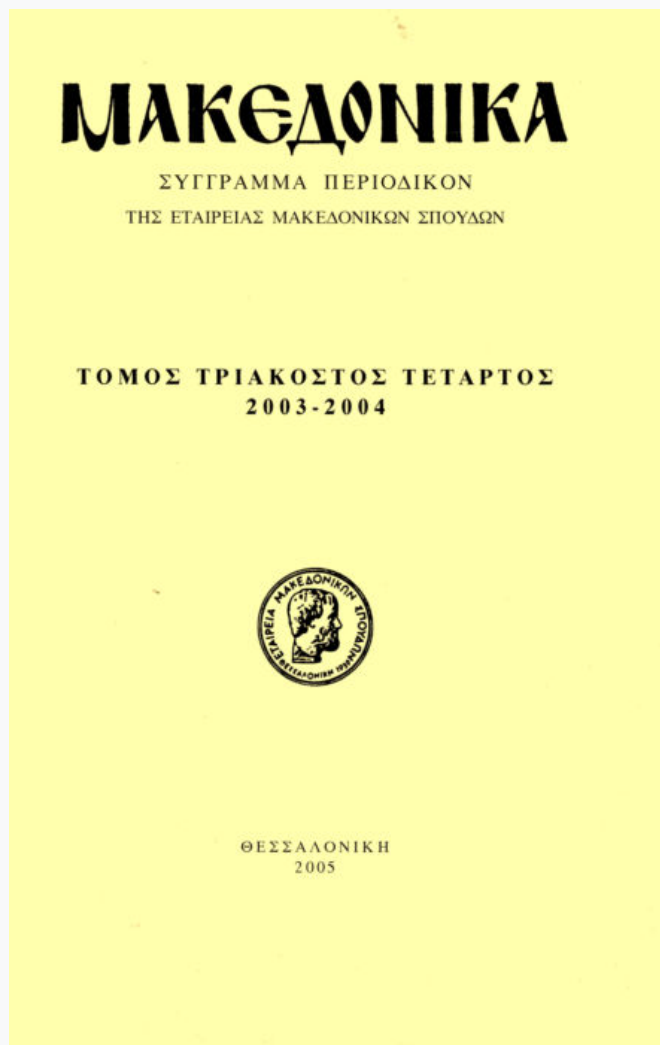

Μακεδονικά

Vol 34, No 1 (2004)

Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον"

Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

doi: [10.12681/makedonika.884](https://doi.org/10.12681/makedonika.884)

Copyright © 2015, Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Ζέλλιου-Μαστροκώστα Ε. (2004). Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον". *Μακεδονικά*, 34(1), 420-424. <https://doi.org/10.12681/makedonika.884>

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΘ. ΣΟΥΛΙΩΤΟΥ (Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ)
ΠΡΟΣ ΤΟ «ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»

Στό Ἀρχεῖο τοῦ ΙΜΧΑ ὑπάρχει ἀντίγραφο μίας ἐκθέσεως-ἀπαντήσεως τοῦ Ἀθ. Σουλιώτου (Νικολαΐδου) πρὸς τὸ «ἀνώτατον Κέντρον».

Ὁ ἀξιοματικός Ἀθανάσιος Σουλιώτης, γνωστός μέ τὸ ψευδώνυμο Νικολαΐδης, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν θυσία τοῦ Παύλου Μελά, ἀποφάσισε νὰ ἀφιερῶσει τὸν ἑαυτό του στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας. Τὸν Μάρτιο τοῦ 1906 ἦλθε στὴν Θεσσαλονίκη ὡς ἀντιπρόσωπος μίας γερμανικῆς ἐταιρείας ραπτομηχανῶν καὶ ἱδρυσε τὴν «Ὁργάνωσι Θεσσαλονίκης». Τὸ 1908 αὐτὸς καὶ ὁ Ἰωὴν Δραγοῦνης ἱδρυσαν τὴν «Ὁργάνωσι Κωνσταντινουπόλεως»¹. Τὸν Ἰωὴνα Δραγοῦνη μάλιστα διαδέχθηκε στὴν ἀρχηγία τῆς Ὁργανώσεως, τὴν ὁποία διηύθυνε τὰ κρίσιμα ἔτη τέλος 1908-1912. Οἱ δύο ἄνδρες πίστευαν στὸν ἐξελληνισμό τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δηλαδὴ ὅτι οἱ Ἕλληνες θὰ μπορούσαν νὰ μετατρέψουν τὴν Τουρκία σὲ βυζαντινὴ ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία. Ὁ Ἀθ. Σουλιώτης μάλιστα γράφει: *Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸ ἔθνος ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἐκπολιτιστικὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν ὅχι μόνον εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὅλην τὴν Τουρκίαν*².

Μετά, ὅμως, τὸ κίνημα τῶν Νεοτούρκων τὸ 1908 ἡ θέση τῶν Ἑλλήνων στὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ἐπιδεινώθηκε καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἀναδιοργάνωσε τὸ Μακεδονικὸ Κομιτάτο. Διαμορφώθηκε ἡ «Πανελληνίος Ὁργάνωσις» ἀπὸ τὸν Παναγιώτη Δαγκλιῆ, ἡ ὁποία ἀπλώθηκε σὲ ὅλες τῖς περιοχὰς τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἀθ. Σουλιώτης ἀπευθύνει τὴν ἐκθεση-ἀπάντησι πρὸς τὸ «ἀνώτατον Κέντρον», γι' αὐτὸ βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τοῦ Π. Δαγκλιῆ, καὶ ἀναφέρει τί πρέπει νὰ γίνῃ σὲ περιπτώσῃ πού ἡ Ἀθήνα κρίνει ὅτι ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας εἶναι ἀναπόφευκτος.

Κωνσταντινούπολις 12 Ἰουνίου 1909

*Πρὸς τὸ ἀνώτατον Κέντρον*³

Ἀπαντῶμεν εἰς τὰς δύο τελευταίας ὑμῶν ἐγκυκλίους.

Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὀργανώσεως Κων/πόλεως δὲν πρέπει πρὸς τὸ παρὸν νὰ συσταθῇ σῶμα. Σκοπὸν τὸ σῶμα τοῦτο, ἂν συνιστᾶτο, θὰ εἶχε τὴν ἀνίκησιν τοῦ ἔθν. φρονήματος τῶν χωρικῶν, τῶν πατριαρχικῶν χωρίων διὰ διανομῆς ὀπλῶν εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιβολῆς πρὸς μεγαλῦτέραν συμμετοχὴν εἰς ἔθν. ἐργασίαν, ἀλλὰ κυρίως σκοπὸν θὰ εἶχε τὴν ἐξβίασιν τῶν σχισματικῶν χωρίων ὅπως γίνωσι πατριαρχικά.

Σῶμα εἰς τὴν περιφέρειαν Κων/πόλεως μόνον εἰς Στράντζαν ἡδύνατο νὰ συγκροτηθῇ ἔνεκα ὁμως τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τῆς γραμμῆς τῶν ὀχυρωμάτων Κων/πόλεως, τῆς μικρᾶς ἀπὸ τῶν χωρίων ἀποστάσεως τῆς Κων/πόλεως καὶ τῶν μερῶν καὶ τῆς μεγάλῃς ἀπ' αὐτῆς ἀποστάσεως τῆς Στράντζας ἢ κατὰ βαισις τοῦ σώματος εἰς τὰ χωρία εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἔδρα εἶναι ἐπικινδυνοδοεσάτη. Τὰ ἡμέτερα χωρία χάριν τῶν ἀναγκῶν

1. Ἀθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδης, *Ὁργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως* (Επιμέλεια Θ. Βερέμης - Κ. Μπούρα), Ἀθήνα, «Δωδὼν», 1984.

2. Ἀθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδης, *Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν. Ἡ «Ὁργάνωσις Θεσσαλονίκης», 1906-1908*, Θεσσαλονίκη, Ι.Μ.Χ.Α., ³1993, σ. 70.

3. Ἀρχεῖο Ι.Μ.Χ.Α., τμήμα Ζ' (Ἰδιωτικά ἀρχεῖα καὶ συλλογές), φάκελος 15 (Ἀντίγραφα ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο Παναγιώτη Δαγκλιῆ 1908-1909).

τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἰδιαζόντος εἰς τὰ σώματα τρόπου προπαγάνδας θὰ ἐξετίθεντο εἰς καταπιέσεις τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ κατέστρεφον καὶ τὸ ὑπάρχον ἠθικὸν τῶν χωρίων τούτων. Ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ ὄπλων θὰ καθίστατο δυσκολοτέρα. Ἡ ἐκβίασις τῶν σχισματικῶν χωρίων, ἐνῶ εἰσὶ ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπιτυχαίνοτο καὶ μάλιστα μετὰ διαρκή πως ἀποτελέσματα, θὰ κοστίσῃ πολὺν περισσότερον εἰς θυσίας καὶ χρήματα ἢ ἡ μὲ δολοφονιῶν δι' ὀργάνων τῆς Κων/πόλεως στελλομένων.

Ὁ σκοπὸς τοῦ σώματος θὰ ἐπιτευχθῇ μὲ ὀλιγοτέρας θυσίας καὶ ἀσφαλέστερον ἐνταῦθα διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὰ χωρία Νιοχωράκι, Καστανιές καὶ Ἰμ-προχωρι ὑπαξιωματικῶν ὡς διδασκάλων καὶ τοῦ διορισμοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δέρκων κατ'⁴ ἀσχολουμένου κυρίως διὰ τὰ βουλγαρόφωνα χωρία. Τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τούτους θὰ βοηθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ ὄργανα τοῦ ἐκτελεστικοῦ στελλόμενα ἐντεῦθεν.

Συνενοήθην ἤδη πρὸς τοῦτο μὲ τὴν Μητρόπολιν Δέρκων καὶ οἱ ὑπαξιωματικοὶ οὗτοι δύνανται νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου. Παρακαλῶ νὰ φροντίσετε πρὸς κανονισμὸν τῆς μισθοδοσίας ἀνὰ 5. Λ.Τ., ἐκλογὴν, προπαρασκευὴν καὶ ἔγκαιρον (μέχρι τῆς 15 Αὐγ.) ἀποστολὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων. Ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταλληλότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων παρακαλῶ νὰ ληφθῇ ἰδιαίτερα φροντίς διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ προπαρασκευὴν τούτων. Εἰς τὸ χωρίον Τάρλα ὑπάρχει ἤδη διδάσκαλος Βούλγαρος ὑπαξιωματικός· δὲν εἶνε καθόλου θεωριβώδης καὶ ἐπιδεικτικός, εἶνε ἐπίμονος καὶ ὑπομονετικός, γνωρίζει νὰ διδάσκη εἰς χωρίον σχολεῖον, γνωρίζει ὀλίγον νὰ ἀναγινώσκη τουρκικὰ καὶ ἑλληνικὰ ἀκόμη καὶ νὰ ψάλλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι εἰς τὰ πλεῖστα χωρία ὁ διδάσκαλος εἶνε καὶ γραμματεὺς καὶ ψάλτης τῆς κοινότητος. Ἐνῆργησα ἤδη παρὰ τῇ Μητροπόλει Δέρκων καὶ κρατοῦνται ὡς θέσεις τῶν ἀνωτέρω χωρίων. Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἐγκαίρως ἂν θὰ μοὶ σταλῶσιν οἱ ὑπαξιωματικοί.

Μέσα συγκοινωνίας

Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ὁ.Κ. ὑπάρχει ἡ Σιδηροδρ. γραμμὴ Orientaux ἀπὸ Σερχιτζὶ μέχρι Τυρολὸς καὶ ὁ Σιδηρ. Σταθμὸς τοῦ Χαϊδάρ-Πασσά. Κάπως λόγον ἄξια τεχνικὰ ἔργα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν εἶνε μία γέφυρα 40 περίπου μέτρων εἰς Τσεκμετζέ καὶ ἑτέρα μικροτέρα εἰς Τσερκέζκιοῦ, ἐσωκλείω σχέδιον τῆς πρώτης. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐπὶ τῆς γραμμῆς εἰδικοῦ τῆς ἐταιρείας τῶν Σιδηροδρόμων ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων καὶ τελεία ἂν γίνῃ θὰ ἔχη ὡς μόνον ἀποτελεσμα νὰ ἐπιβραδύνῃ ἐπὶ 7 τὸ πολὺ ἡμέρας τὴν συγκοινωνίαν, ἥτις θὰ γίνεταί κατ' αὐτὰς διὰ μεταβίβασεως, κατὰ τὸν αὐτὸν εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 97 ὁ στρατὸς τῆς Ἀνατολῆς μετεφέρετο διὰ Ῥαιδεστοῦ καὶ ἐπεμβάζετο τοῦ Σιδηροδρόμου πέραν τῆς Τυρολὸς εἰς Μουρατλή.

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὠφελήσῃ ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ πιθανὸν ἔνεκα λόγων τοὺς ὁποίους δὲν ἔχω τώρα ὑπ' ὄψιν γίνῃ τοιαύτη ἀνάγκη, ἐμελετήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐν ἀνάγκῃ δυνάμεθα νὰ καταστρέψωμεν τὴν γέφυραν ταύτην δι' ἀνθρώπων ἐκ Κων/πόλεως, ἔχω δὲ ἤδη ὀρίσῃ τὸν κατάλληλον νὰ διευθύνῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ὅστις εἶνε μηχανικός. Σκεπτόμεθα νὰ καταστρέψωμεν αὐτὴν διὰ φουρνέλλων ἀνοιγόμενων εἰς τὰ μεσόβαθρα, ἐν τούτοις θὰ ἦτο εἰκόλοτερον ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο δι' ἄλλου τρόπου (δυναμίτιδος π.χ. παρατιθεμένης εἰς τὰ μεσόβαθρα) καὶ παρακαλῶ νὰ μοὶ γράψῃτε ἂν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τοιοῦτος τρόπος.

4. Μία λέξις δυσαναγνώστη.

“Όταν γράφω εἰς ὑμᾶς μοι ἀποστέλετε διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον καὶ δυναμίτιδα ἢ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα νομίζετε ὅτι χρειάζονται διὰ τοῦ κ. Γούδα, ἐτοιμάζοντες αὐτὰ ἀπὸ τοῦδε. Διὰ τὴν γέφυρα τοῦ Τσερχέζκιοῦ πρέπει νὰ φροντίσωσιν ἐκ ‘Ραιδεστού.

Ἐκτός τῃς περιφερείας τῆς ‘Ορ. Κων/πόλεως ὑπάρχονσι πολλὰ τεχνικά ἔργα, γέφυραι δηλ. κυρίως τοῦ Σιδηροδρόμου Κων/πόλεως-Κούλελι Μπουργάς-Ἀνδριανουπόλεως καὶ Κούλελι Μπουργάς-Δεδεαγιάς.

Ἐκ τούτων καὶ μόνη ἢ εἰς Κούλελι-Μπουργάς ἢ ἡ παρὰ τὸ Διδυμότειχον ἂν καταστρέφετο θὰ διακόπτετο ἐπὶ μῆνες ἡ συγκοινωνία.

Ἐχομεν μέλος τῆς ‘Ο.Κ. κύριον τινὰ Ἀηδονίδην, ὅστις εἶνε ἐπὶ τῆς συντηρήσεως τῆς γραμμῆς ἐκείνης καὶ πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος τῶν Σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων (εἶνε ὁ δημιουργήσας τὴν ἀπεργίαν), ὅστις δύναται νὰ βοηθήσῃ ἀρκετά, ἐὰν εἶχον ἀνάγκην, τὰς ὁργανώσεις ἢ τὴν ἀποστολὴν ἧτις θὰ ἐπεχείρῃ τὴν καταστροφὴν τεχνικῶν ἔργων συγκοινωνίας ἐν Θράκῃ.

Ὁ κύριος αὐτὸς μοι ἔδωκε τοὺς χάρτας οὓς σὰς στέλλω ὑμῖν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ τῆς κατόψεως εἶνε τὸ μοναδικὸν πρωτότυπον τὸ ὅποιον ἔχει ἡ ἔταιρεία. Παρακαλῶ νὰ μοι στείλητε δι’ αὐτὸν ἐπίσημον πῶς εὐχαριστήριον γράμμα.

Βεβαίως ἡ καταστροφὴ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων θὰ ἦτο τὸ ἀσφαλέστερον μέσον μακρὰς διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας, ἐπειδὴ ὁμως φοβοῦμαι μὴ δὲν ἐπιτύχῃ εἰς τὰ πράγματα κυρίως εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, ὑποβάλλω καὶ τὸν κατωτέρω τρόπον παραλύσεως τῶν συγκοινωνιῶν, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ πιθανότερον ὁ μόνος διὰ τὴν Μ. Ἀσίαν. Καταστροφὴ ἀτμομηχανῶν Κωνσταντινουπόλεως-Ἀνδριανουπόλεως, Κωνσταντινουπόλεως-Θεσσαλονίκης.

Διὰ τὴν συγκοινωνίαν ταύτην ὑπάρχονσι χρησιμοποιήσιμοι ὄχι περισσότεροι τῶν 40 μηχανῶν. 18 ἐκ τούτων δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ σταθμενοῦσας ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς ‘Ο.Κ. ὡς ἔξῃς. 12 εἰς τὸν Σταθμὸν Στριεκτζί, 2 εἰς τὸ μηχανουργεῖον Γαδῆ-Κουλέ καὶ 4 εἰς Τσερχέζκιοῦ. Αἱ ἄλλαι εὐρίσκονται εἰς ἄλλους Σταθμοὺς κυρίως Ἀνδριανουπόλεως-Δεδεαγιάς καὶ Θεσσαλονίκης.

Τοὺς ἔξῃς γνωρίζομεν τρόπους καταστροφῆς καταλλήλους διὰ τὰς συνθήκας ὑφ’ αἷς θὰ γίνῃ τοῦτο ἐνταῦθα.

1ον. Διὰ μηχανημάτων δυναμίτιδος ἐκρηγνυμένου μετὰ ὥρισιμένην ὥραν.

2ον. Διὰ καύσεως τῶν λεβήτων ἀφαιρουμένου τοῦ ὕδατος ἐνῶ ἡ ἐστία καίει.

3ον. Διὰ ομύριδος τεθημένης ἐντὸς τῶν κυλίνδρων καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου γίνονται τριβαί.

Ὁ πρῶτος εἶνε ῥιζικότερος, διὰ τὸν 3ον εὐρίσκει τις εὐκολότερον ἐκτελεστάς. Ὁ δεύτερος εἶνε ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπιτύχῃ διὰ πολλὰς μηχανάς.

Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψῃτε ἐν ὑπάρχει ἄλλός τις τρόπος προσφορώτερος καὶ κυρίως ἂν δύναται νὰ καταστραφῇ λέβης ἀτμομηχανῆς δι’ ὅξεός τινος τεθημένου ἐν τῷ ὕδατι αὐτοῦ.

Διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ‘Ο.Κ. σκεπτόμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ ἔξῃς ἂν ἐγκριθῇ.

Ἐκαλέσαμεν μηχανικὸν τῆς Ἑταιρείας μέλος τῆς ‘Οργ. καὶ τὸν ἀνωτέρω μνημονεύμενον κ. Ἀηδονίδην· οὗτοι μελετῶσιν ἤδη καὶ θὰ μᾶς ὑποβάλωσι τὰ ὀνόματα 3-4 ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας ἐργαζομένων εἰς τὰς μηχανάς, οἵτινες θὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τοῦ πρώτου μᾶλλον τρόπου. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς εἰς οὓς θὰ ὀμιλήσωμεν ἂν ἐγκριθῇ.

1ον. Θὰ δώσωμεν ἐγγυήσεις ὅτι θὰ διορισθῶσιν εἰς Ἑλλάδα με τοὺς αὐτοὺς μισθοὺς.

2ον. Θὰ δώσωμεν χρήματα ἵνα προαποστείλωσι τὰς οἰκογενείας των εἰς Ἀθήνας.

3ον. Τὰ κατάλληλα ὄργανα καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ βοηθοὺς ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τῆς Ὁ.Κ.

Εἰς ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν συγχρόνως οὗτοι θὰ ἐνεργήσωσι. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἐνεργήσωμεν ἡμεῖς διὰ τοὺς Σταθμοὺς Κων/πόλεως Γαδῆ-Κουλέ καὶ Τσερχεζικιοῦ⁵, ἐπίσης διὰ τὸν Σταθμὸν Χαϊδάρ-Πασσᾶ. Διὰ τὰ ἔχῃ ὁμως σημασίαν τὸ πρᾶγμα πρέπει τὸ αὐτὸ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Σταθμοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ὅπου σταθμεύουν μηχαναὶ καὶ συγχρόνως.

Νομίζω ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εὐκολότερον τῆς καταστροφῆς μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, διότι δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τὴν τακτοποίησιν 50-60 προσώπων (εἰς τοὺς Σιδηροδρ. αὐτοὺς ὑπάρχουσι πολλοὶ κατάλληλοι Ἕλληνες), τὰ ὅποια θὰ ἐνεργήσωσι κρυφὰ καὶ μὲ πολλὰς ἐλπίδας νὰ διαφύγωσιν. Διὰ τὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀνωτέρω μέτρον πρέπει ν' ἀποσταλῇ ἐξ Ἀθηνῶν κατάλληλον πρόσωπον καὶ 5-6 βοηθοὶ αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ν' ἀναλάβῃ τὴν διοργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ὅλου κινήματος. Εἰς τὴν διάθεσιν τούτων πρέπει νὰ τεθῶσιν αἱ ὁργανώσεις ἐκρηκτικὰ μηχανήματα, διορισμοὶ ὑπαλλήλων σιδηροδρ. εἰς Ἑλλάδα καὶ 100 χιλ. φράγκων τοῦλάχιστον.

Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω διὰ τὰ γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσω προπαρασκευάζων τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα, τὸ ὅποιον, ὡς ἐννοεῖται, πάντοτε ἐνέχει κίνδυνον διὰ τὴν ὁργάνωσιν, ἂν μάλιστα ἐπὶ μακρὸν παραταθῇ χωρὶς ὥρισμένης ὁδηγίας.

Ἡ μελέτη καταστροφῆς τῶν συγκοινωνιῶν γίνεται βεβαίως μὲ τὴν πιθανότητα πολέμου μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ἡ Ὁργ. Κων/πόλεως τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἐνταῦθα ἐπρότεινε δι' ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν μέτρα τινὰ δι' ὧν ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐξασφαλιζέτο τότε ἓνα προηγουμένης ἐλληνικῆς ἐπιβολῆς ἐν Τουρκίᾳ καὶ κατέληγε τότε λέγουσα ὅτι, ἂν χαθῇ ἡ εὐκαιρία ἐκείνη, μετὰ ὀλίγων μῆνας ἢ θεσῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους θὰ ἦτο σχεδὸν ἀτελειστική. Ἡ εὐκαιρία ἐκείνη παρῆλθεν εἰς μάτην. Ἄν τὰρ ἡ Ἑλλὰς ὑποστῇ ἥτιαν ἀστείαι μόνον ἐθνικαὶ ἐλπίδες θ' ἀπομείνουσι εἰς ἡμᾶς. Μετὰ αὐτὰς τὰς σκέψεις τὰς ὁποίας ἴσως γεννᾷ τὸ ἐνταῦθα περιβάλλον ἡ Ὁργ. Κων/πόλεως νομίζει ὅτι ἂν δὲν ἀποφύγωμεν τὸν πόλεμον πρέπει τὸν πόλεμον τοῦτον νὰ τὸν πολεμήσῃ μὲ τὸ ἔθνος περισσότερον ἴσως τοῦ Κράτους, τεχνικά, ἐν ἀνάγκῃ ἐξαναγκασζόμενον νὰ προβῇ εἰς τὰ ἔσχατα, καὶ προτείνει τὴν ἐξῆς ἐνέργειαν ἐν Κων/πόλει.

Παρασκευαὶ ἐντὸς μηνός

1ον. Εἰσαγωγή καὶ διανομὴ εἰς ὥρισμένους κατοίκους ὁμογενεῖς 500 ὄπλων μετὰ φουσγίων τῶν λαμβανόντων ταῦτα διοργανοιμένους ὥστε νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ὥρισμένα μέρη ὅταν παραγγελθῶσιν.

2ον. Εἰσαγωγή καὶ ἀποθήκευσις 100 μηχανημάτων δυναμίτιδος.

3ον. Εἰσαγωγή καὶ ἀποθήκευσις ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερων χειροβομβίδων.

4ον. Ἐνοικίασις ξυλίνων οἰκιῶν ἢ καταλυμάτων ἐντὸς Τουρκικῶν συνοικιῶν ἃς θὰ κατακηθῶσι πρόσωπα ἅτινα θ' ἀνάψωσι πυρκαϊῆς ὅταν παραγγελθῶσιν.

5ον. Ὁρισμὸς σημεινόντων Τούρκων οἵτινες θὰ φονευθῶσι. Προπαρασκευὴ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἐκτέλεσις

Ὅταν κριθῇ ἐν Ἀθήναις ὅτι ἀναποφεύκτως θὰ γίνῃ πόλεμος.

5. Ἀνωτέρω γράφει: Τσερχεζικιοῦ, Τσερχεζικόϊ.

1ον. Φόνος τοῦ διαδόχου Ἰτζεδίν.

Ἐάν τὸ μέτρο τοῦτο δὲν ἐπιφέρει ταραχὰς μεταξὺ τῶν Τούρκων

2ον. Φόνος τοῦ Σουλτάνου.

Ἐάν οὕτε αὐτὸ συντελέσῃ εἰς μεγάλον ἐνταῦθα ἀντιπερισπασμὸν

3ον. Δολοφονία σημερινόντων Τούρκων, ἐκρηγξίς δυναμίτιδος εἰς Δημόσ. Κτήρια.

4ον. Τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀσφαλῶς τὸ τρίτον θὰ προκαλέσωσιν ἢ ἀναστᾶτωσιν τῆς πρωτευούσης ἢ ἐπιθέσεις καὶ σφαγὰς κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὗτοι τότε θὰ ἀναγκασθῶσι θέλοντες καὶ μὴ νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν διανεμηθησομένων ἐγκαίρως χειροβομβίδων.

5ον. Ἐκρηγξίς πυρκαϊῶν εἰς τὰς Τουρκικὰς συνοικίας.

6ον. Συγκρότηση ἐνόπλων ὁμάδων ἐξ ὁμογενῶν δι' ἄμυναν εἰς κατάλληλα μέρη ἢ καὶ φυλάξιν χριστιανικῶν τινῶν συνοικιῶν. Ἡ ἀναστάσις αὕτη τῆς πρωτευούσης δύναιται οὕτω διεξαγομένη νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Πρὸς προπαρασκευὴν τῆς ἀνωτέρω ἐνεργείας ἐνεργήσαμεν ἤδη τὰ ἐξῆς.

1ον. Ὁρίσαμε ἐντὸς τοῦ Ἰτζεδίν καὶ Σουλτάνου καὶ τοὺς ἐξῆς σημαίνοντες Τούρκους Μαχμούτ Μουχτάρ (ὁ θρυλούμενος ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος πολέμου Σέρβων), Ἰζέτ Φουάτ (ἀρχ. τοῦ ἐπιτελείου καὶ πρόεδρ. τῆς Στρατ. Λέσχης), Χιλμέ Φερίτ, Σαῖτ Κιαμίλ. Ἐχομεν ἤδη ὥριση πρόσωπα τὰ ὅποια τοὺς παρακολουθοῦν μελετώντες τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως. Ἐχομεν 6 πρόσωπα τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἔτοιμα.

2ον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἔχομεν ἤδη ὀλίγους παντοπώλας ὁμογενεῖς καὶ Τουρκ. συνομώτας, οἵτινες ἀνελάμβανον τότε νὰ θέσουν πυρκαϊὰς. Οἱ παντοπῶλαι οὗτοι ἀπεγοητεύθησαν τότε, θὰ τοὺς καλέσωμεν ὅμως πάλιν.

3ον. Διὰ τὴν ἐξαγωγή βομβῶν κ.τ.λ. ἔχομεν ὑπαλλήλους ξένων ταχυδρομείων οἵτινες ἀσφαλῶς θὰ τῆς ἐξαγάγωσιν ἐντὸς ταχυδρομικῶν σάκων. Ἄν ἡ παράδοσις αὐτῶν ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ὅπως συνενόηθημεν μὲ τὸν κ. Γούδαν.

Εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω μέχρι τοῦδε δὲν ἀναιεῖσαμε παρὰ μέλη παλαιὰ τῆς ὀργανώσεως. Ἐάν ἐγκριθῇ μία ἐνεργεία ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἥτις νὰ εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι θὰ γίνῃ ἐντὸς τὸ πολὺ 2 μηνῶν, γράψτε μας ἵνα ἐπεκτείνωμεν τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας καὶ εἰς νέα πρόσωπα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ πλήρης προπαρασκευὴ τοιαύτης ἐνεργείας δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν οὐτε ἀπολύτως μυστικῇ οὐτε ὅσον πρέπει ἐνταταμμένη.

Ἐάν ἐγκριθῇ, θὰ σὰς γράψω πότε πρέπει ν' ἀρχίσῃτε ἀποστέλλοντες ἐνταῦθα χειροβομβίδες κ.τ.λ., τὰ ὅποια ὅμως πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πάντα εἰς Ἀθήνας. Πρὸ πάσης ὅμως ἐνεργείας πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὁ.Κ. ποσὸν τι χρηματικὸν περὶ τὴν 100 χιλ. φράγκων. Καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω συνεννοήθη ἐνταῦθα μετὰ τοῦ κ. Γούδα περὶ ἀποστολῆς ἐνταῦθα ὑπαξ. τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ τρόπου μεταβιβάσεως ὅλων κ.τ.λ. ἐνταῦθα. Παρακαλῶ νὰ ἔχω ἀπάντησιν περὶ ὅσων προφορικῶς θὰ εἴπῃ ἡμῖν περὶ αὐτῶν ὁ κ. Γούδας.

Ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει
μυστικοῦ πράκτορος Ἀ. Νικολαΐδου
(Ἀθ. Σουλιάτου ὑπολ.)⁶

ΕΡΑΤΩ ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ

6. Ἔγιναν ἐλάχιστες διορθώσεις κυρίως στὴν στίξιν.